

SZKOLENIE KOMENDANTÓW GMINNYCH ZOSP RP

Temat: 1

**Podstawowe akty prawne z zakresu
ochrony przeciwpożarowej i
funkcjonowania OSP.**

Autor: Maciej Schroeder

UWAGA !!!

Gminne zespoły reagowania, powiatowe i wojewódzkie zespoły reagowania kryzysowego, na podstawie ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 21 maja 2007 r. nr 89, poz. 590) stają się gminnymi, powiatowymi i wojewódzkimi zespołami zarządzania kryzysowego. Gminne centra reagowania, powiatowe i wojewódzkie centra reagowania kryzysowego, na podstawie ustawy jw. stają się gminnymi, powiatowymi i wojewódzkimi centrami zarządzania kryzysowego - (przypis redakcji).

Konstytucja RP

Artykuł 5 Konstytucji RP:

„Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju.”

Ustawa o ochronie przeciwpożarowej

Ustawa o ochronie przeciwpożarowej jest podstawowym aktem prawnym regulującym interesującą nas problematykę i określającym pojęcia związane z szeroko rozumianą ochroną przeciwpożarową. Jest też podstawą do wydania szeregu szczegółowych aktów wykonawczych.

W orbicie zainteresowań komendanta gminnego powinny znaleźć się m.in. przytoczone fragmenty tej ustawy.

Inne uregulowania dotyczące np. kierowania działaniami ratowniczymi, krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego, planów ratowniczych oraz szkoleń zostaną omówione w kolejnych tematach szkolenia kursowego.

Art. 1 i 2

Ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem poprzez:

1) zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Rozumie się przez to:

a) zapewnienie koniecznych warunków ochrony technicznej nieruchomościom i ruchomościom,

b) tworzenie warunków organizacyjnych i formalnoprawnych zapewniających ochronę ludzi i mienia, a także przeciwdziałających powstawaniu lub minimalizujących skutki pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia

- 2) zapewnienie sił i środków do zwalczania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- 3) prowadzenie działań ratowniczych.

Ustawa definiuje:

Działania ratownicze - rozumie się przez to każdą czynności podjętą w celu ochrony życia, zdrowia, mienia lub środowiska, a także likwidację przyczyn powstania pożaru, wystąpienia klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,

Inne miejscowe zagrożenie - rozumie się przez to zdarzenie wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody nie będące pożarem ani klęską żywiołową, stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska, któremu zapobieżenie lub, którego usunięcie skutków nie wymaga zastosowania nadzwyczajnych środków,

Krajowy system ratowniczo-gaśniczy - rozumie się przez to integralną część organizacji bezpieczeństwa wewnętrznego państwa, obejmującą w celu ratowania życia, zdrowia, mienia lub środowiska, prognozowanie, rozpoznawanie i zwalczanie pożarów, klęsk żywiołowych lub innych miejscowych zagrożeń; system ten skupia jednostki ochrony przeciwpożarowej, inne służby, inspekcje, straże, instytucje oraz podmioty, które dobrowolnie w drodze umowy cywilnoprawnej zgodziły się współdziałać w akcjach ratowniczych.

Zadania i obowiązki z zakresu ochrony przeciwpożarowej mają charakter powszechny. Świadczą o tym m.in. takie zapisy:

- Osoba fizyczna, osoba prawna, organizacja lub instytucja korzystając ze środowiska, budynku, obiektu lub terenu są obowiązane zabezpieczyć je przed zagrożeniem pożarowym lub innym miejscowym zagrożeniem, a właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu, a także podmioty, o których tu mowa, ponoszą odpowiedzialność za naruszenie przepisów przeciwpożarowych. (Art. 3)
- Kto zauważy pożar, klęskę żywiołową lub inne miejscowe zagrożenie, obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić osoby znajdujące się w strefie zagrożenia oraz jednostkę ochrony przeciwpożarowej bądź policję lub wójta albo sołtysa (Art. 9)

Działania ratownicze prowadzą umundurowane i wyposażone w specjalistyczny sprzęt, przeznaczone do walki z pożarami, klęskami żywiołowymi lub innymi miejscowymi zagrożeniami jednostki ochrony przeciwpożarowej.

(Art. 16a, 22)

Art. 15

wymienia **jednostki ochrony przeciwpożarowej**, które (za wyjątkiem związku ochotniczych straży pożarnych) prowadzą działania ratownicze:

- 1) jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej,
 - 1a) jednostki organizacyjne Wojskowej Ochrony Przeciwpożarowej,
- 2) zakładowa straż pożarna,
- 3) zakładowa służba ratownicza,
- 4) gminna zawodowa straż pożarna,
 - 4a) powiatowa (miejska) zawodowa straż pożarna,...

- 5) terenowa służba ratownicza,
- 6) ochotnicza straż pożarna,
- 7) związek ochotniczych straży pożarnych,
- 8) inne jednostki ratownicze.

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji określił, w drodze rozporządzenia, teren działania poszczególnych jednostek ochrony przeciwpożarowej, okoliczności i warunki udziału tych jednostek w działaniach ratowniczych poza terenem własnego działania oraz zakres, szczegółowe warunki i tryb zwrotu poniesionych przez nie kosztów.

Ustawa wiele miejsca poświęca ochotniczym strażom pożarnym i ich członkom: (Art.19)

- OSP i ZOSP RP funkcjonują w oparciu o przepisy ustawy - Prawo o stowarzyszeniach.
- OSP jest jednostką umundurowaną, wyposażoną w specjalistyczny sprzęt, przeznaczoną w szczególności do walki z pożarami, klęskami żywiołowymi lub innymi miejscowymi zagrożeniami.
- Szczegółowe zadania i organizację ochotniczej straży pożarnej i ich związku określa statut.

Wszelkie sprawy dotyczące ochrony przeciwpożarowej, określone w statucie OSP i ich związku, wymagają uzgodnienia z komendantem powiatowym (miejskim) PSP właściwym ze względu na teren działania lub Komendantem Głównym PSP w przypadku związku ochotniczych straży pożarnych działającego na terenie całego kraju.

- Członkowie ochotniczych straży pożarnych mogą uczestniczyć w przeglądach przeprowadzanych przez gminy w ramach realizacji zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej.
- Bezpośredni udział w działaniach ratowniczych mogą brać członkowie ochotniczych straży pożarnych, którzy ukończyli 18 lat i nie przekroczyli 60 lat, posiadają aktualne badania lekarskie dopuszczające do udziału w działaniach ratowniczych oraz odbyli wymagane przepisami szkolenie pożarnicze. (Art. 19.1a)
- Członek ochotniczej straży pożarnej, który uczestniczył w działaniu ratowniczym lub szkoleniu pożarniczym organizowanym przez PSP, otrzymuje ekwiwalent pieniężny. Ekwiwalent jest wypłacany z budżetu gminy za każdą godzinę udziału w działaniu ratowniczym lub szkoleniu pożarniczym. Ekwiwalent nie przysługuje członkowi ochotniczej straży pożarnej za czas nieobecności w pracy, za który zachował wynagrodzenie. (Art. 28)

● Członek OSP biorący bezpośredni udział w działaniach ratowniczych ma prawo do okresowych bezpłatnych badań lekarskich i korzysta z ochrony przewidzianej w Kodeksie karnym dla funkcjonariuszy publicznych biorąc udział w działaniu ratowniczym lub wykonując inne zadania związane z ochroną przeciwpożarową. (Art. 27)

● Członkowi OSP, który w związku z udziałem w działaniach ratowniczych lub ćwiczeniach doznał uszczerbku na zdrowiu lub poniósł szkodę w mieniu, przysługuje: (Art. 26)

● jednorazowe odszkodowanie w razie doznania stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu,

● renta z tytułu całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy,

● odszkodowanie z tytułu szkody w mieniu, a członkom rodziny osoby poszkodowanej, która zmarła wskutek okoliczności, o których mowa powyżej, przysługuje:- jednorazowe odszkodowanie z tytułu śmierci osoby poszkodowanej; - renta rodzinna i odszkodowanie z tytułu szkody w mieniu.

W kwestiach ogólnych, współpracy z samorządami i PSP oraz finansowych wynikających z postanowień ustawy o ochronie przeciwpożarowej warto wiedzieć, że:

- Koszty funkcjonowania jednostek ochrony przeciwpożarowej pokrywane są z: budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego i dochodów instytucji ubezpieczeniowych, ubezpieczających osoby prawne i fizyczne. (Art. 29)
- Państwowa Straż Pożarna jest obowiązana do przekazywania nieodpłatnie technicznie sprawnego, zbędnego sprzętu i urządzeń ochotniczym strażom pożarnym, po zasięgnięciu opinii właściwego ZW ZOSP RP. Natomiast zakładowe straże pożarne lub zakładowe służby ratownicze mogą przekazywać nieodpłatnie sprawny technicznie, zbędny sprzęt i urządzenia Zarządowi Głównemu ZOSP RP oraz OSP pozostającym poza strukturami związku. (Art. 31)

- Koszty wyposażenia, utrzymania, wyszkolenia i zapewnienia gotowości bojowej OSP ponosi gmina, za wyjątkiem kosztów szkolenia prowadzonego nieodpłatnie przez PSP.

Gmina ma również obowiązek: (Art. 32)

- **bezpłatnego umundurowania członków OSP,**
- **ubezpieczenia członków OSP i MDP,**
- **ponoszenia kosztów okresowych badań lekarskich.**
- Budżet państwa uczestniczy w kosztach funkcjonowania jednostek ochrony przeciwpożarowej, jeżeli jednostki te działają w ramach KSRG. Minister Spraw Wewnętrznych corocznie określa, w drodze rozporządzenia, wysokość środków finansowych i ich podział pomiędzy jednostki ochrony przeciwpożarowej, dla zapewnienia ich gotowości bojowej. (Art. 33)
- Inne koszty funkcjonowania OSP i ich związków, związane z ochroną przeciwpożarową, pokrywane są z budżetu państwa, o ile zostaną przekazane gminom jako zadania zlecone. (Art. 34)

Gmina może zatrudnić komendanta gminnego ochrony przeciwpożarowej, który realizuje m.in. zadania wójta w zakresie funkcjonowania KSRG na obszarze gminy, w zakresie ustalonym przez wojewodę. (Art. 32)

Ustawa określa także zadania własne powiatu w zakresie ochrony przeciwpożarowej, do których należy: (Art. 21b)

- 1) prowadzenie analiz i opracowywanie prognoz dotyczących pożarów, klęsk żywiołowych oraz innych miejscowych zagrożeń,
- 2) prowadzenie analizy sił i środków KSRG na obszarze powiatu,
- 3) budowanie systemu koordynacji działań jednostek ochrony przeciwpożarowej wchodzących w skład KSRG oraz służb, inspekcji, straży oraz innych podmiotów biorących udział w działaniach ratowniczych na obszarze powiatu,
- 4) organizowanie systemu łączności, alarmowania i współdziałania między podmiotami uczestniczącymi w działaniach ratowniczych na obszarze powiatu.

Ustawa o Państwowej Straży Pożarnej

Nie sposób właściwie funkcjonować jako komendant gminny ZOSP RP bez znajomości chociażby niektórych wybranych ustaleń z tej ustawy.

Do podstawowych zadań Państwowej Straży Pożarnej należy m. in: (Art. 1)

- 1) rozpoznawanie zagrożeń pożarowych i innych miejscowych zagrożeń;
- 2) organizowanie i prowadzenie akcji ratowniczych w czasie pożarów, klęsk żywiołowych lub likwidacji miejscowych zagrożeń;
- 3) wykonywanie pomocniczych specjalistycznych czynności ratowniczych w czasie klęsk żywiołowych lub likwidacji miejscowych zagrożeń przez inne służby ratownicze;
- 4) kształcenie kadr dla potrzeb PSP i innych jednostek ochrony przeciwpożarowej oraz powszechnego systemu ochrony ludności;
- 5) nadzór nad przestrzeganiem przepisów ppożarowych.

Ustawa definiuje:

Akcja ratownicza

- to działania ratownicze organizowane i kierowane przez PSP;

Pomocnicze specjalistyczne czynności ratownicze

- to działania PSP w ramach udzielanej pomocy innym służbom ratowniczym, z wyłączeniem działań porządkowo - ochronnych, zastrzeżonych dla innych jednostek podległych MSWiA.

Jednostkami organizacyjnymi Państwowej Straży Pożarnej są: (Art. 8)

1) Komenda Główna; 2) komenda wojewódzka; 3) komenda powiatowa (miejska); 4) Szkoła Główna Służby Pożarniczej oraz pozostałe szkoły; 5) jednostki badawczo-rozwojowe; 6) Centralne Muzeum Pożarnictwa. W skład KW PSP mogą wchodzić ośrodki szkolenia, a w skład KP (miejskiej) PSP wchodzi **jednostki ratowniczo-gaśnicze (JRG)**.

Centralnym organem administracji rządowej w sprawach organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego oraz ochrony przeciwpożarowej jest Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, podległy ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych. (Art..9)

Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej jest przełożonym strażaków pełniących służbę w PSP. Natomiast zadania i kompetencje PSP na obszarze województwa wykonują: (Art. 11a)

- 1) wojewoda przy pomocy komendanta wojewódzkiego PSP kierownika straży wchodzącej w skład zespolonej administracji rządowej w województwie,
- 2) komendant powiatowy (miejski) PSP.

Do zadań komendanta powiatowego PSP należy: (Art. 13)

- 1) *kierowanie komendą powiatową (miejską) PSP;*
- 2) *organizowanie jednostek ratowniczo-gaśniczych;*
- 3) organizowanie na obszarze powiatu KSRG;
- 4) dysponowanie oraz kierowanie siłami i środkami KSRG na obszarze powiatu poprzez swoje stanowisko kierowania;
- 5) kierowanie jednostek organizacyjnych PSP z obszaru powiatu do akcji ratowniczych i humanitarnych poza granicę państwa;
- 6) analizowanie działań ratowniczych prowadzonych na obszarze powiatu przez podmioty KSRG;
- 7) organizowanie i prowadzenie akcji ratowniczej;
- 8) współdziałanie z komendantem gminnym ochrony przeciwpożarowej;
- 9) rozpoznawanie zagrożeń pożarowych i innych miejscowych zagrożeń;
- 10) opracowywanie planów ratowniczych na obszarze powiatu;
- 11) nadzorowanie przestrzegania przepisów przeciwpożarowych;

- 12) wykonywanie zadań z zakresu ratownictwa;
- 13) wstępne ustalanie przyczyn powstania i rozprzestrzeniania się pożaru oraz miejscowego zagrożenia;
- 14) organizowanie szkolenia i doskonalenia;
- 15) szkolenie członków OSP;
- 16) inicjowanie przedsięwzięć w zakresie kultury fizycznej i sportu z udziałem podmiotów KSRG na obszarze powiatu;
- 17) *wprowadzanie podwyższonej gotowości operacyjnej w komendzie powiatowej PSP w sytuacji zwiększonego prawdopodobieństwa katastrofy naturalnej lub awarii technicznej, których skutki mogą zagrozić życiu lub zdrowiu dużej liczby osób, mieniu w wielkich rozmiarach albo środowisku na znacznych obszarach, oraz w przypadku wystąpienia i utrzymania się wzmożonego zagrożenia pożarowego.*

Ponadto:

- 1) współdziałanie z zarządem (oddziałem) powiatowym Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) przeprowadzanie inspekcji gotowości operacyjnej ochotniczych straży pożarnych na obszarze powiatu, pod względem przygotowania do działań ratowniczych;
- 3) realizowanie zadań wynikających innych ustaw.

Ustawa o stanie klęski żywiołowej

Ustawa określa tryb wprowadzania i zniesienia stanu klęski żywiołowej, a także zasady działania organów władzy publicznej oraz zakres ograniczeń wolności i praw człowieka i obywatela w czasie stanu klęski żywiołowej. (Art.1)

Stan klęski żywiołowej może być wprowadzony dla zapobieżenia skutkom katastrof naturalnych lub awarii technicznych noszących znamiona klęski żywiołowej oraz w celu ich usunięcia. (Art.2)

Katastrofą naturalną lub awarią techniczną może być również zdarzenia wywołane działaniem terrorystycznym.

Pod pojęciem klęski żywiołowej, katastrofy naturalnej i awarii technicznych rozumieć należy:

Kłęska żywiołowa - rozumie się przez to katastrofę naturalną lub awarię techniczną, których skutki zagrażają życiu lub zdrowiu dużej liczby osób, mieniu w wielkich rozmiarach albo środowisku na znacznych obszarach, a pomoc i ochrona mogą być skutecznie podjęte tylko przy zastosowaniu nadzwyczajnych środków, we współdziałaniu organów i instytucji oraz specjalistycznych służb i formacji działających pod jednolitym kierownictwem.

Katastrofa naturalna - rozumie się przez to zdarzenie związane z działaniem sił natury, w szczególności wyładowania atmosferyczne, wstrząsy sejsmiczne, silne wiatry, intensywne opady atmosferyczne, długotrwałe występowanie ekstremalnych temperatur, osuwiska ziemi, pożary, susze, powodzie, zjawiska lodowe na rzekach i morzu oraz jeziorach i zbiornikach wodnych, masowe występowanie szkodników, chorób roślin lub zwierząt albo chorób zakaźnych ludzi albo też działanie innego żywiołu.

Awaria techniczna - rozumie się przez to gwałtowne, nieprzewidziane uszkodzenie lub zniszczenie obiektu budowlanego, urządzenia technicznego lub systemu urządzeń technicznych powodujące przerwę w ich używaniu lub utratę ich właściwości.

Katastrofą naturalną lub awarią techniczną może być również zdarzenie wywołane działaniem terrorystycznym.

W czasie stanu klęski żywiołowej działaniami prowadzonymi w celu zapobieżenia skutkom klęski żywiołowej lub ich usunięcia kierują: (Art. 8)

- 1) wójt (burmistrz, prezydent miasta) - jeżeli stan klęski żywiołowej wprowadzono tylko na obszarze gminy,
- 2) starosta - jeżeli stan klęski żywiołowej wprowadzono na obszarze więcej niż jednej gminy wchodzącej w skład powiatu,
- 3) wojewoda - jeżeli stan klęski żywiołowej wprowadzono na obszarze więcej niż jednego powiatu wchodzącego w skład województwa,
- 4) Minister Spraw Wewnętrznych lub inny minister do zakresu działania którego należy zapobieganie skutkom danej klęski żywiołowej lub ich usuwanie, a w przypadku wątpliwości co do właściwości ministra lub w przypadku, gdy właściwych jest kilku ministrów - minister wyznaczony przez Prezesa RM - jeżeli stan wprowadzono na obszarze więcej niż jednego województwa.

W zakresie tych działań, wójt (burmistrz, prezydent miasta) może wydawać polecenia wiążące organom jednostek pomocniczych, kierownikom jednostek organizacyjnych utworzonych przez gminę, **kierownikom jednostek ochrony przeciwpożarowej działających na obszarze gminy oraz kierownikom jednostek organizacyjnych czasowo przekazanych przez właściwe organy do jego dyspozycji i skierowanych do wykonywania zadań na obszarze gminy.**

W zapobieganiu skutkom klęski żywiołowej lub ich usuwaniu są obowiązane uczestniczyć: (Art.17)
Państwowa Straż Pożarna i inne jednostki ochrony przeciwpożarowej, Policja, Państwowe Ratownictwo Medyczne i jednostki ochrony zdrowia, Straż Graniczna, Morska Służba Poszukiwania i Ratownictwa oraz inne właściwe w tych sprawach państwowe urzędy, agencje, inspekcje, straże i służby.

Ustawa o samorządzie gminnym i powiatowym

W systemie samorządu terytorialnego przyjęto zasadę, że zaspokojenie zbiorowych potrzeb wspólnoty, w tym ochrony przeciwpożarowej, należy do zadań własnych gminy, a powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym. Gmina posiadając osobowość prawną, wykonuje we własnym imieniu i na własną odpowiedzialność, zadania publiczne określone w ustawie o samorządzie gminnym.

Do zadań tych należą między innymi sprawy ładu przestrzennego, ochrony środowiska i przyrody, gminnych dróg, ulic i mostów, wodociągów i zaopatrzenia w wodę oraz porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli **jak również ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej.**

Gmina może wykonywać zadania z zakresu właściwości powiatu i województwa na podstawie porozumień zawartych z tymi jednostkami samorządu terytorialnego.

Powiat mający osobowość prawną, w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność, wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym określone w ustawie o samorządzie powiatowym.

Do zadań tych między innymi należą sprawy promocji i ochrony zdrowia, transportu zbiorowego i dróg publicznych, gospodarki wodnej, ochrony środowiska i przyrody, porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli, a także **ochrony przeciwpożarowej i zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia, zdrowia ludzi i środowiska oraz ochrony przeciwpowodziowej.**

**Statut Związek
Ochotniczych Straży
Pożarnych
Rzeczypospolitej Polskiej**

Związek Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej jest ogólnopolskim, samorządnym, trwałym stowarzyszeniem, które zrzesza Ochotnicze Straże Pożarne i inne osoby prawne w celu reprezentowania ich interesów oraz propagowania i realizacji celów statutowych.

Związek jest kontynuatorem chlubnych tradycji ruchu strażackiego wyrażających się w niesieniu bezinteresownej pomocy ludziom i służeniu Ojczyźnie.

Związek wykonuje zadania o charakterze użyteczności publicznej w zakresie ochrony przeciwpożarowej, wspiera różnorodne formy pracy kulturalno-oświatowej, popularyzuje dorobek historyczny ruchu strażackiego, rozwija działalność artystyczną i sportową w Ochotniczych Strażach Pożarnych.

Celem Związku jest w szczególności:

- działanie na rzecz ochrony życia, zdrowia i mienia przed pożarami, klęskami żywiołowymi i zagrożeniami ekologicznymi lub innymi miejscowymi zagrożeniami,
- rzecznictwo i reprezentowanie członków Związku wobec organów administracji publicznej,
- wykonywanie zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej zleconych przez organy administracji publicznej,
- współtworzenie i opiniowanie aktów normatywnych,
- działanie na rzecz ochrony środowiska,
- informowanie o występujących zagrożeniach pożarowych i innych zagrożeniach miejscowych oraz sposobach im zapobiegania,
- rozwijanie i upowszechnianie działalności kulturalnej, rozwijanie i krzewienie kultury fizycznej i sportu, organizowanie pożarniczego i obronnego wychowania dzieci i młodzieży.

Cele realizowane są przez:

- współdziałanie z PSP, organami administracji publicznej oraz innymi podmiotami,
- udzielanie pomocy OSP w wyposażeniu w sprzęt, w mundury, odznaki i dystynkcje oraz organizowanie szkoleń,
- gromadzenie środków finansowych,
- zapewnienie doradztwa prawnego w OSP,
- mobilizowanie społeczeństwa do udziału w realizacji zadań ochrony przeciwpożarowej,

Cele realizowane są przez:

- inicjowanie i organizowanie imprez sportowych oraz przeglądów dorobku amatorskiego ruchu artystycznego OSP,
- prowadzenie działalności wydawniczej, organizowanie wystaw, udzielanie pomocy w gromadzeniu eksponatów muzealnych,
- przedstawianie organom administracji publicznej wniosków dotyczących doskonalenia stanu ochrony przeciwpożarowej,
- popieranie wynalazczości i racjonalizacji.

Członkowie Związku dzielą się na:

członków zwyczajnych i członków wspierających.

Członkami zwyczajnymi są OSP oraz inne osoby prawne nie mające celów zarobkowych, które zgłosiły przystąpienie do Związku, zobowiązały się przestrzegać postanowień statutu i zostały przyjęte.

Członkami wspierającymi są osoby prawne inne niż określone, powyżej, które zadeklarowały pomoc w realizacji celów Związku i zostały przyjęte.

Do obowiązków członka należy:

- 1) czynne uczestniczenie w działalności Związku bądź jej wspieranie,
- 2) propagowanie zasad ochrony przeciwpożarowej,
- 3) przestrzeganie postanowień statutu, regulaminów i uchwał władz Związku,
- 4) regularne opłacanie składek członkowskich.

Władzami Związku są:

- 1) Zjazd Krajowy,
- 2) Zarząd Główny,
- 3) Prezydium Zarządu Głównego,
- 4) Główna Komisja Rewizyjna,
- 5) Główny Sąd Honorowy.

Związek może posiadać oddziały: wojewódzkie, powiatowe, obejmujące jeden lub więcej powiatów i gminne, obejmujące jedną lub więcej gmin.

Z uwagi na zakres współpracy komendanta gminnego skupimy się na zarządach szczebla podstawowego.

Władzami oddziału gminnego Związku są:

- 1) zjazd oddziału gminnego,
- 2) zarząd oddziału gminnego,
- 3) prezydium zarządu oddziału gminnego,
- 4) komisja rewizyjna oddziału gminnego.

Zjazd oddziału gminnego jest najwyższą władzą oddziału gminnego (może być zwyczajny lub nadzwyczajny). Zjazd zwyczajny oddziału gminnego zwoływany jest przez zarząd oddziału raz na 5 lat.

Do kompetencji zjazdu oddziału gminnego należy m.in.:

- 1) rozpatrywanie sprawozdań z działalności zarządu oddziału gminnego i komisji rewizyjnej oddziału gminnego oraz udzielanie absolutorium ustępującemu zarządowi oddziału gminnego na wniosek komisji rewizyjnej oddziału gminnego,
- 2) uchwalanie programów działania oddziału gminnego,
- 3) wybór delegatów na zjazd oddziału powiatowego,
- 4) podejmowanie innych uchwał w sprawach wnoszonych przez władze oddziału gminnego i delegatów.

Statut Ochotniczej Straży Pożarnej

Stowarzyszenie Ochotnicza Straż Pożarna w określonej miejscowości działa na podstawie: ustawy Prawo o stowarzyszeniach oraz ustawy o ochronie przeciwpożarowej, a także w oparciu o statut, którego wersję wzorcową opracowaną przez Zarząd Główny ZOSP RP omówiono poniżej.

Stowarzyszenie OSP posiada osobowość prawną i może być członkiem Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Najważniejsze zapisy statutu wzorcowego dotyczą następujących kwestii:

Statut określa siedzibę OSP oraz precyzuje, że terenem działania OSP jest miejscowość będąca jej siedzibą, miejscowości położone w gminie oraz w rejonie pomocy wzajemnej.

Ochotnicza Straż Pożarna (będąca członkiem Związku OSP RP) może posiadać sztandar oraz używać pieczęci, godła i flagi organizacyjnej, według wzorów określonych przez ZG Związku.

Członkowie OSP dzielą się na:

członków zwyczajnych, członków wspierających i honorowych.

Członkami zwyczajnymi OSP mogą być: pełnoletni obywatele polscy nie pozbawieni praw publicznych, oraz małoletni w wieku od 16 do 18 lat, (za zgodą opiekunów małoletni poniżej 16 lat) jeżeli deklarują czynne uczestnictwo w realizacji celów OSP.

Statut OSP winien określać cele i zadania, takie jak m.in.:

- 1) prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z PSP, organami samorządowymi i innymi podmiotami,
- 2) udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń,
- 3) informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi,
- 4) upowszechnianie, w szczególności wśród członków, kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenia działalności kulturalnej i oświatowej,
- 5) wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej oraz niniejszego statutu,
- 6) działania na rzecz ochrony środowiska,
- 7) wspomaganie rozwoju społeczności lokalnych.

Cele i zadania wymienione powyżej, OSP winna realizować np. przez:

- 1) organizowanie swoich członków do działalności na rzecz ochrony przeciwpożarowej i ochrony ludności,
- 2) przedstawianie organom władzy samorządowej i administracji rządowej wniosków w sprawach ochrony przeciwpożarowej oraz ratownictwa,
- 3) organizowanie, spośród swoich członków zwyczajnych zespołu ratowniczego,

- 4) prowadzenie podstawowego szkolenia ratowniczego członków zwyczajnych OSP i współdziałanie z PSP w organizowaniu szkolenia funkcyjnych OSP,
- 5) organizowanie młodzieżowych i kobiecych drużyn pożarniczych,
- 6) organizowanie zespołów świetlicowych, bibliotek, orkiestr, teatrów amatorskich, chórów, sekcji sportowych i innych form pracy społeczno-wychowawczej oraz kulturalnej i oświatowej,
- 7) organizowanie zawodów sportowych i imprez propagujących kulturę fizyczną,
- 8) prowadzenie innych form działalności mających na celu wykonanie zadań wynikających z ustawy o ochronie przeciwpożarowej i niniejszego statutu.

Władzami OSP są:

- 1) Walne Zebranie Członków OSP. Walne Zebranie Członków OSP (może być zwyczajne, sprawozdawcze oraz nadzwyczajne) jest najwyższą władzą OSP.
- 2) Zarząd,
- 3) Komisja Rewizyjna.

Do kompetencji Walnego Zebrania Członków OSP, oprócz innych spraw wymienionych w statucie, należy m.in.:

- 1) udzielenia absolutorium Zarządowi OSP,
- 2) uchwalenie programu działania i budżetu OSP,
- 3) określenie przedmiotu prowadzonej przez OSP działalności gospodarczej,
- 4) uchwalenie statutu OSP lub jego zmiany,
- 5) podjęcie uchwały o rozwiązaniu OSP.

Do zadań Zarządu należy m.in.:

- 1) reprezentowanie interesów OSP,
- 2) realizowanie uchwał i wytycznych Walnego Zebrania,
- 3) udzielanie wyjaśnień organowi nadzorującemu,
- 4) opracowanie projektów rocznego planu działalności i budżetu OSP oraz składanie sprawozdań Walnemu Zebraniu Członków,
- 5) przyjmowanie i skreślanie z listy członków OSP,
- 6) przyznawanie wyróżniającym się członkom OSP dyplomów i nagród oraz występowanie z wnioskami o przyznanie odznaczeń i odznak,
- 7) tworzenie zespołu ratowniczego,
- 8) organizowanie młodzieżowych i kobiecej drużyny OSP, zespołów kulturalno-oświatowych i sportowych,
- 9) dokonywanie ocen realizacji zadań,
- 10) rozstrzyganie sporów między członkami, wynikających z ich przynależności do OSP.

Wzorcowy Statut określa też wyróżnienia i kary.

Za wzorowe wykonanie zadań ratowniczych przez członków OSP naczelnik może stosować następujące wyróżnienia:

- 1) pochwałę ustną,
- 2) pochwałę w rozkazie naczelnika,
- 3) wystąpienie do Zarządu OSP o przyznanie nagrody,
- 4) sporządzenie wniosku o nadanie odznaczenia lub odznaki.

Za niewłaściwe wykonanie zadań ratowniczych przez członków OSP naczelnik może stosować następujące **środki dyscyplinarne**:

- 1) upomnienie ustne,
- 2) naganą w rozkazie naczelnika,
- 3) wystąpienie do Zarządu OSP o wykluczenie członka z OSP.

Organizacja i funkcjonowanie jednostek operacyjno – technicznych (JOT) w OSP.

**JEDNOSTKA
OPERACYJNO-TECHNICZNA**

Przez jednostkę operacyjno-techniczną ochotniczej straży pożarnej należy rozumieć powołany spośród członków czynnych pododdział strażaków ratowników OSP przeznaczony do działań ratowniczych.

Załącznik do uchwały Prezydium ZG ZOSP określa wymagania dla 4 kategorii JOT-ów. Kategoryzacja ta polega na sklasyfikowaniu JOT według określonych zasad oceniających ich możliwości w działaniach ratowniczych i zabezpieczających.

Kategoryzacja to wyróżnienie w klasyfikacji pokazujące skrótowo wartość bojową JOT-u.

Kategoryzacja JOT pozwala także na ocenę zabezpieczenia terenu (gminy, powiatu) przez aktualnie działające OSP oraz niezbędnych potrzeb dot. ilości i wyposażenia OSP w stosunku do potencjalnych zadań tych jednostek przy przewidywanym maksymalnym zagrożeniu.

Kategoryzacja JOT-ów dotyczy Ochotniczych Straży Pożarnych zrzeszonych w Związku OSP RP.

Kategoria I – JOT zdolna do podjęcia w czasie dysponowania do 5 min n/w działań:

- działania ratownicze w czasie pożarów,
- działania ratownicze w czasie katastrof, wypadków i awarii technicznych, szczególnie komunikacyjnych,
- działania ratownicze w czasie zagrożenia wodnego (głównie powodziowego) lub ekologicznego lub chemicznego,
- udzielenie zgodnie z obowiązującymi procedurami pierwszej pomocy medycznej,
- działania zabezpieczające w czasie innych zagrożeń.

JOT w sile plutonu z terenem własnego działania obejmującym powiat.

Kategoria II – JOT zdolna do podjęcia w czasie dysponowania do 5 min n/w działań:

- działania ratownicze w czasie pożarów,
- działania ratownicze w czasie katastrof, wypadków i awarii technicznych szczególnie komunikacyjnych.
- udzielenie zgodnie z obowiązującymi procedurami pierwszej pomocy medycznej,
- działania zabezpieczające w czasie innych zagrożeń.

JOT w sile plutonu z terenem własnego działania obejmującym powiat.

Kategoria III – JOT zdolna do podjęcia w czasie dysponowania do 5 min n/w działań:

- działania ratownicze w czasie pożarów,
- udzielenie zgodnie z obowiązującymi procedurami pierwszej pomocy medycznej,
- działania zabezpieczające w czasie innych zagrożeń.

JOT w sile 1 sekcji z terenem własnego działania obejmującym gminę.

Kategoria IV – JOT w OSP lokalnego działania zdolna do podjęcia w czasie dysponowania do 10 min ograniczonych działań ratowniczych w czasie pożarów oraz działań zabezpieczających podczas innych zagrożeń.

JOT w sile 1 sekcji z terenu własnego działania obejmującą miejscowość będącą siedzibą OSP.

Wymogi organizacyjno-techniczne, którym powinna odpowiadać JOT pod względem kadrowym oraz podstawowe normatywy dotyczące jej wyszkolenia i wyposażenia zostały określone w załączniku do Uchwały ZG ZOSP RP. Te normatywy pozwalają zarządowi OSP powołać, na wniosek naczelnika, jednostkę operacyjno-techniczną i ustalić dla niej regulamin organizacyjny. Podjęta przez zarząd uchwała w tym przedmiocie jest wewnętrznym aktem prawnym obowiązującym w danej OSP.

Regulamin JOT-u powinien określać:

- cel, zasady, zakres działania, powołania i funkcjonowania JOT,
- dowodzenie JOT – uprawnienia, obowiązki i odpowiedzialność,
- obowiązki, uprawnienia i odpowiedzialność ratowników OSP powołanych do JOT oraz stawiane im wymagania.

JOT-em kieruje jednoosobowo naczelnik OSP - ponosi on odpowiedzialność statutową za przygotowanie do działań, gotowość bojową i sprawność JOT, a także zapewnienie bezpieczeństwa strażaków ratowników OSP.

Po skompletowaniu listy kandydatów naczelnik przedstawia ją zarządowi OSP, który podejmuje uchwałę powołującą JOT odpowiedniej kategorii.

Uchwała ta powinna podkreślać pierwszoplanową rolę JOT w realizacji podstawowego celu działalności OSP, jakim jest prowadzenie działań ratowniczych. Powinna także wprowadzać regulamin organizacyjny określający zadania i zakres działania JOT oraz obowiązki, uprawnienia i odpowiedzialność dowódców i strażaków ratowników OSP.

Skład osobowy JOT naczelnik przedstawia na uroczystej zbiórce omawiając rolę tej jednostki w działalności OSP, podkreśla również szczególną nobilitację dla członków OSP powołanych na strażaków ratowników. Informuje także powołanych do JOT strażaków o obowiązku odbycia wymaganych szkoleń i konieczności bieżącego doskonalenia umiejętności ratowniczych. Ponadto ustala podział na sekcje (zastępy) oraz zasady pełnienia służby bojowej.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w odniesieniu do OSP i ZOSP RP.

Zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie **działalnością pożytku publicznego** jest działalność społecznie użyteczna, prowadzona przez organizacje pozarządowe w sferze zadań publicznych określonych w ustawie. OSP i ZOSP RP są organizacjami pozarządowymi w rozumieniu tej ustawy bowiem: nie są jednostkami sektora finansów publicznych, nie działają w celu osiągnięcia zysku i są utworzone na podstawie ustawy.

OSP i ZOSP RP wykonują zadania należące do sfery zadań publicznych, określonych tą ustawą w zakresie: ratownictwa i ochrony ludności, pomocy ofiarom katastrof i klęsk żywiołowych, upowszechniania wiedzy i umiejętności na rzecz obronności państwa, podtrzymywania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej, szerzenia kultury, sztuki, pielęgnowania tradycji, upowszechniania kultury fizycznej i sportu, krajoznawstwa oraz wypoczynku dzieci i młodzieży, a także ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego.

Ustawa wprowadza nadzór nad działalnością organizacji pożytku publicznego, który sprawuje właściwy minister, ale w stosunku do organizacji działających w zakresie ratownictwa i ochrony ludności nadzór sprawuje minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Nadzór dotyczy tylko prawidłowości korzystania z uprawnień określonych w niniejszej ustawie. Minister właściwy do spraw wewnętrznych dodatkowo nadzoruje realizację zleconych zadań publicznych.

Ustawa reguluje nadto instytucję wolontariatu.

(Art. 42 – 44)

OSP i ZOSP RP mogą korzystać w swojej działalności z pracy wolontariuszy i w tym zakresie są obowiązani stosować przepisy ustawy. Do członków OSP przepisy o wolontariacie mają zastosowanie tylko w zakresie nie uregulowanym przepisami ustawy o ochronie przeciwpożarowej.

**Struktury organizacyjne oraz zasady funkcjonowania
Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego.**

Podstawowymi elementami bezpieczeństwa wewnętrznego Państwa są systemy:

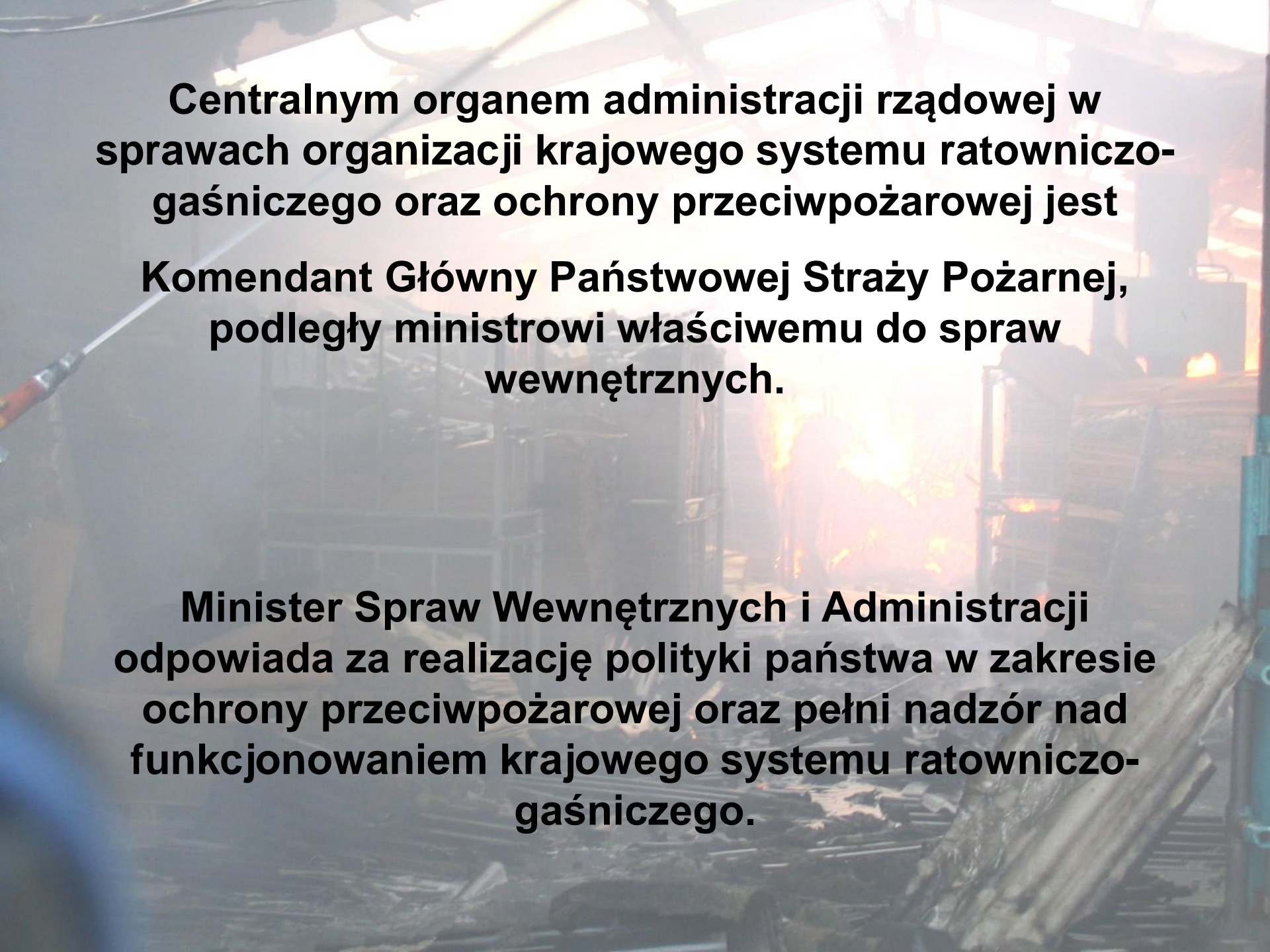
- Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy , którego podstawową bazą jest Państwowa Straż Pożarna oraz najlepiej wyposażone i wyszkolone ochotnicze straże pożarne,
- System Utrzymania Ładu i Porządku Publicznego , w którym wiodącą rolę pełni Policja,
- System Zabezpieczenia i Ochrony Granic, za który odpowiedzialna jest Straż Graniczna,
- System Alarmowania i Ostrzegania Ludności , w którym wiodące są formacje Obrony Cywilnej.”

Przypomnijmy: **Krajowy system ratowniczo-gaśniczy (KSRG)** jest integralną częścią organizacji bezpieczeństwa wewnętrznego obejmującą w celu ratowania życia, zdrowia, mienia lub środowiska, prognozowanie, rozpoznawanie i zwalczanie pożarów, klęsk żywiołowych lub innych miejscowych zagrożeń; system ten skupia jednostki ochrony przeciwpożarowej, inne służby, inspekcje, straże, instytucje oraz podmioty, które dobrowolnie w drodze umowy cywilnoprawnej zgodziły się współdziałać w akcjach ratowniczych.

Podstawowym założeniem w budowie systemu ratowniczo-gaśniczego jest stworzenie jednolitego i spójnego układu, skupiającego powiązane ze sobą różne podmioty ratownicze, tak aby można było podjąć skutecznie każde działanie ratownicze.

Zgodnie z właściwością terytorialną, Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy tworzą oraz koordynują jego funkcjonowanie, następujące organy władzy:
(Art..14 ustawy o ochronie przeciwpożarowej)

- **wójt (burmistrz lub prezydent miasta)** w zakresie zadań ustalonych przez wojewodę,
- **starosta**, który określa zadania i kontroluje wykonywanie zadań na obszarze powiatu, a w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń życia, zdrowia, środowiska i mienia kieruje systemem przy pomocy powiatowego zespołu zarządzania kryzysowego,
- **wojewoda**, który określa zadania i kontroluje ich wykonanie na obszarze województwa, a w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń życia, zdrowia, środowiska i mienia kieruje systemem przy pomocy wojewódzkiego zespołu zarządzania kryzysowego.

Centralnym organem administracji rządowej w sprawach organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego oraz ochrony przeciwpożarowej jest Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, podległy ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji odpowiada za realizację polityki państwa w zakresie ochrony przeciwpożarowej oraz pełni nadzór nad funkcjonowaniem krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.

**MSWiA określił, w drodze rozporządzenia,
szczegółowe zasady organizacji KSRG, w
szczegółowości w zakresie:**

- organizacji na obszarze powiatu, województwa i kraju,
- walki z pożarami i innymi klęskami żywiołowymi,
- ratownictwa technicznego chemicznego, ekologicznego i medycznego,
- dysponowania do działań ratowniczych,
- kierowania działaniem ratowniczym,
- prowadzenia dokumentacji zdarzeń oraz dokumentacji funkcjonowania KSRG,
- organizacji odwodów operacyjnych,
- organizacji stanowisk kierowania.

KSRG zorganizowany jest w sposób zapewniający jego ciągłe funkcjonowanie na poszczególnych poziomach:
(Rozporządzenie MSWiA w sprawie szczegółowych zasad organizacji Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.)

- **powiatowym, jako podstawowym *poziomie wykonawczym działaniu ratowniczym na obszarze gmin i powiatu,***
- **wojewódzkim, jako *poziomie wspomaganie i koordynacji działaniu ratowniczym na obszarze województwa,***
- **centralnym, jako *poziomie wspomaganie i koordynacji działaniu ratowniczym na obszarze kraju.***

System funkcjonuje w dwóch stanach:

- stałym czuwaniu i doraźnym reagowaniu,
- wykonywaniu działań ratowniczych wymagających użycia sił i środków spoza powiatu, wtedy uruchamiany jest poziom wspomaganie i koordynacji.

Zadania wspólne gminy i powiatu w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

Do zadań wspólnych należą:

- Zapewnienie ochrony życia i mienia obywateli.
- Projektowanie budżetu w części dotyczącej ochrony przeciwpożarowej.
- Prowadzenie analiz i opracowywanie prognoz dotyczących pożarów, klęsk żywiołowych oraz innych miejscowych zagrożeń.
- Sprawowanie nadzoru w zakresie zapobiegania pożarom i innym zdarzeniom w podległych obiektach.
- Realizacja zadań KSRG na własnym obszarze.
- Kierowanie działaniami prowadzonymi w celu zapobieżenia skutkom klęski żywiołowej lub ich usunięcia na własnym terenie.
- Podejmowanie innych działań zmierzających do poprawy bezpieczeństwa obywateli.

Ponadto zgodnie z art. 14, ust. 3 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej w przypadku bezpośredniego zagrożenia wspólnoty samorządowej w szczególności życia lub zdrowia, zarówno wójt, (burmistrz, prezydent miasta) jak i starosta może wydać komendantowi powiatowemu PSP polecenie podjęcia działań w zakresie właściwości Państwowej Straży Pożarnej, zmierzającego do usunięcia tego zagrożenia.

Wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta ponosi wyłączną odpowiedzialność za treść i skutki tego polecenia. Polecenie to nie może dotyczyć wykonania konkretnej czynności służbowej ani określać sposobu wykonania zadania.

Jednym z najistotniejszych zadań rady powiatu jest stanowienie aktów prawa miejscowego przepisów powszechnie obowiązujących na obszarze powiatu. (Art. 40)

W gestii starosty leży zapewnienie odpowiednich warunków do efektywnej realizacji zadań ratowniczych przez jednostki KSRG.

W tym celu starosta:

- uzgadnia wspólne działania tych jednostek i określa zadania KSRG na terenie powiatu oraz kontroluje ich realizację,
- zatwierdza plany ratownicze, a także programy działania powiatowych służb, inspekcji i straży oraz innych jednostek organizacyjnych powiatu w ramach KSRG,
- uwzględnia w projekcie budżetu powiatu niezbędne środki finansowe na skuteczne działania ratownicze powiatowych służb, inspekcji i straży oraz innych jednostek organizacyjnych powiatu, dysponuje rezerwą budżetową powiatu,
- powołuje powiatowy zespół zarządzania kryzysowego.

„Podstawowym zakresem działania gminy są wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, mające na celu zaspokojenie potrzeb zbiorowych gminnej wspólnoty samorządowej. Wśród tych zadań znajdują się sprawy dotyczące ochrony przeciwpożarowej, a w szczególności:

- bieżąca współpraca ze starostwem powiatu oraz komendantem powiatowym PSP w zakresie ochrony przeciwpożarowej oraz zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi lub środowiska na obszarze gminy,
- współudział w opracowaniu planów ratowniczych powiatu w części dotyczącej obszaru gminy,
- udzielanie pomocy jednostkom OSP funkcjonującym na obszarze gminy, dokonywanie okresowych analiz stanu ochrony ppoż.,

• organizowanie okresowych przeglądów stanu ochrony ppoż. indywidualnych gospodarstw rolnych i sprawowanie nadzoru w zakresie zapobiegania pożarom i innym zdarzeniom w podległych obiektach.

Gminie przysługuje prawo stanowienia przepisów

powszechnie obowiązujących na obszarze gminy. Rada gminy może wydawać przepisy porządkowe, jeżeli jest to niezbędne dla ochrony życia lub zdrowia obywateli oraz dla zapewnienia porządku, spokoju i bezpieczeństwa publicznego.

Akty prawa miejscowego ustanawia rada gminy w formie uchwały.

W przypadku nie cierpiącym zwłoki przepisy porządkowe może wydać wójt, w formie zarządzenia

Jest biegły w przepisach !!!!!

Literatura:

- Wzorcowy Statut Ochotniczej Straży Pożarnej RP.
- Regulamin Organizacyjny Jednostki Operacyjno-Technicznej OSP zatwierdzony uchwałą nr 95/18/2004
Prezydium Zarządu Głównego ZOSP RP z dnia 16 grudnia 2004r.
- Uchwała nr 144/25/2005 Prezydium ZG ZOSP RP z dnia 19 grudnia 2005r. w sprawie zmiany uchwały o kategoryzacji JOT OSP i wzorcowego regulaminu tych jednostek.
- Vademecum ochrony przeciwpożarowej w powiecie i gminie. Oficyna poligraficzna APLA SP.J. Kielce 2004.
- Uchwała nr 182 / 31 / 2006 Prezydium Zarządu Głównego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 8 września 2006 r. dotycząca „Wytycznych w sprawie wyposażenia jednostek operacyjno-technicznych OSP w sprzęt i środki niezbędne do działań ratowniczych”.
- Uchwała nr 124 / 22 / 2005 Prezydium Zarządu Głównego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 28 czerwca 2005r. w sprawie normatywnego wyposażenia ratowników ochotniczych straży pożarnych.
- Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy. Ochrona przeciwpożarowa. Zbiór przepisów. Firex, Warszawa, 2000.
- Zasady postępowania ratowniczego 2000. Firex, Warszawa, 2001.
- Zespoły reagowania kryzysowego. Ochrona przeciwpożarowa. Zbiór przepisów. Firex, Warszawa, 2004.
- ustawy i rozporządzenia wymienione w podręczniku.

Wykorzystano:

- treści zawarte w opracowaniu książkowym tematu,
- karykatura: Michał Czerwiński,
- zdjęcia: archiwum KW PSP Poznań, KP Nowy Tomyśl, Rawicz, ZG ZOSP RP - Internet, foto I.Kujan i M.Eliasiak.

Dziękuję za uwagę!

